

פּעסטער צייטונג

Pest, den 8. Juni 1877.

Nr. 67. נינטער יאָרונג.

דריטער טאָג פֿון דער פּעסט... פּרעסע-באַטלער... פּרעסע-באַטלער...

אויפֿגעקויפֿט פֿאַר אַ פֿאַרשפּאַנד... פּרעסע-באַטלער... פּרעסע-באַטלער...

דער הויז.

דער הויז פֿון דער פּעסט... דער הויז פֿון דער פּעסט... דער הויז פֿון דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט... פֿאַר דער פּעסט...

פערשידענע נייאנהייטען.

* (איינע בעלויבטונג מיט טרויריגע ארומגעבונגען) אסען דעזעס טראף דער רוישע מאזער אין אסען איין אויסגעלאסעטע דיא נאנצע שטאדט אין נאסאמישער וויזע בעלויבטע ווארדע. נאד אבריווע דעס מאזערס געוועהען יעדאך אין פאליע דינער בעלויבטונג 14 הייזער אין בראנד. זא דאס דיא נאנצע שטאדט פלאטצירן אין איינעם פלאסמען-מענערע צו שווימען שיען אלס דער קאזער היעלאן פערשטענדיגט ווארדע זייעצט דערוועלבע טיעף אייף ערקלערטע דען פארפאל אלס איין באועם פארצייגען אונד פערשעל אין איינע זעהר פיליכע נעמיסע-פערשטענדיגט. וויא עס הייסט זאללען וויקליך איינשטענדישע רויס-שע פאלאסמען דיא אללגעמייע בעלויבטונג צו איינער בראנדשטאטונג בעניטצע האבען, אום דעס מאזער דיא פיררען אן דעם פערשעלבען עמ-פלאנען אין יאסען צו פערערבען.

* (אוינער, דער אין דער געהע דעס רויסען קאזערס זיך זעלבסט ערשייעט) אויס בים-מאדעס ווירד פאם 6 טען דיוועס בעלויבטע: אלס דער רוישע קאזער אין יאסען זיך איי-היעלט, דראגן איין פאלטישער קאמפאן ביז אין זיינע נעכטע נעהע, זאג איינע קורצע פארשען אויס דער שטאט אונד פערשען זיך פאר דען אי-נען דעס קאזערס. דער שרעקען וואר הייערבער איין איינעווערטיגער ערשאסען ווארדע. שפעטער דאס דער קאזער ערשיסען דאס דער זעלבסט-שטעללעך זיך יעדאך ערזויס דאס דער זעלבסט-מאדער ניר דעספאלב אן זיך זעלבסט דיא האנד אנגעלענט. ווייל ער ביים קאזער ניכט צור אי-דעני צוגעלאסען ווארדע. עס וואר דער זעלבסט-מאדער געמליר קיין אנדערע אלס דער קאזער זענעם טשערקעסען-רעניטענטס וועלכעס פאר קורצעס וויא וויר הייערטיג בעלויבטען זענען איינעם איינשטענדיג פאן דער דאנא-ארטער נאך פולאנד צירוקגעווענדיגט ווארדע אויס פער אללע צייטען נאך סיביריען פערבאננט צו ווערדען. דיעזער אבערס וואללעט ניך ביים קאזער דיא נאדע פיר צווי רעניטענט ערבעטען. דא דערוועל-בע יעדאך זיך איינעווענען נאד ניכט צוגעלאסען ווארדע. וואללעט ער דאס אונטליך זיינעם רעני-טענטעס ניכט איבערזעצט וועספאלב ער פאר דען איינע דעס קאזערס זיינעם לעבען אין ענדע מאכט. - אללעפאלס האטטע דער רוישע קאזער אין יאסען איינע אונגעוואונליכע איינש-טונג צו ערשאנען. ערשטענס דיעזער זעלבסט-

מאד פאר זיינען איינען פאללענען. דאס אבער דער הייזער-בראנד! דאס איז פיר איינען קראנק-האפטען געמיסען-אישטאנד. וויא דער דעס רוי-שישען קאזערס, דיט דאך עמיאס צו פארען לוי- * (וואס געט צו ען ליידער דיא פאסירען פאן פראקטעס ערזען) איינע דעפעשע אויס קאנסטאנטאפעל פאם 6 טען-דיע-זעס מעלדעט: "דיא טירקישע רעווערונג האט אן אללע איהרע נעוארטען ביא דען פערשידענען נאם-מעכטען איין רינדשטייבען פערזינלעך אין וועלכעס עס איינער אנדערס הייסט: דיא טירקיא פראקטעס טירט ענען דיא אינאבענגיג-קייט-ערסלעוונג רומעניעס! דיא טירקיא האט יא דיא פערשענע וועלכע דאס פערהעלעניס צווישען איהר אונד רומעניען פערשטעללען, אי-מער איינעם נעוויסענדיגעס מען בעאכטעט. ווא לעכטע מיט דעס רומענישע פאלטע אונד דער רומענישע רעווערונג צו יעדער צייט איס בעסטען איינפערנעהמען. זעלבסט דער נענע-ווערטיגע פריסט פאן רומעניען, פרינץ קארל, האט ערסט פאר קורצעס ערקלערט. ער וואללע דאס פערהעלעניס נעוויסענעס דער טירקיא ניכט ענדערן. דא דאס רומענישע פאלק זיך היעביא רעכט ניט בעפענען: ער ערקלערט פערנער, אללען פליכטען דער טירקיא נענענאכטע איינעם פינעליטען נאכצואכטען. דיא טירקיא רעכט ער-פאלטע פלאטצירן, וויא איין בליטץ אויס הייע-רעס הייסטעל. דיא אינאבענגיקייט-ערסלעוונג רומעניעס! אונד ווער טראגט הייער דיא שולד? קיין אנדערע אלס רוסלאנד, וועלכעס אללע פראווינצען דעס טירקישען רייכעס צום איינשטא-דען צור רעוואלוציאן צור לאזרווינג העכטע: נענען דיעזעס טריילאזע אונד שטאכפאללע פער-פארדען רוסלאנד פראטעסטירט דיא טירקיא מיט מאנליכטעס נאכדרוקען. זיא פראטעסטירט אבער ניכט בלאס זאגנערן זיא מאכט דיא נאם-מעכטען אייך אויף דיא ערנסטען אללענעיינע-פאר איינשטענדיקע וועלכע דארויס ענטשטענען מיט ווענען דיא איינע מאכט דיא אינשטערהאנען דער אנדערען מאכט צום איינשטאנדע רייכעס! - נון, דיא טירקישע רעווערונג האט מיט איהרעם פראטעסטע צווישן פאללעקאמען רעכט אין אי-נעם איינענבליקע יעדאך, ווא דיא קאנאנען נאמע קריגע-שיפען אין דיא לופט שפרינגען אונד ריענען-פעסטען אין איינען שטע-הייסען פער-וואנדעלן - קאנען מאן זאלן "פערשערנען פראטעסטען" ליידער ניר "בלום-וועניג" אויס-ריכטען!

* (איינע נראסע אנצאהל

גרייכע שער מאנכע ערשלאגען.) אויס דער גרייכישען הייפטשטאדט אסטען ווירד זאבען פאללענדיגעס נעמעלדעט: "דיא טיר-קיען האבען דאס גרייכישע קלאסער ראנגאנען וועלכעס נאך אייף טירקישעס נעביטע הארט אן דער גרייכישע גרייכענלאנדע זיך בעפלידעט, אי-בערפאללען אונד אנטערוויבט, ביא וועלכער-נע-בענענדיגט זעמטליכע אום קלאסער ערענדיגע מאנכע ערשלאגען ווארדען!" - איינע אנדערע דעפעשע אויס קאנסטאנטאפעל מעלדעט יעדאך איבער דיעזע מאנכ-אבטאכטונג פאלענדיגען גרייכישע ווענער, אלס טירקיען פער-קליידעט, איבערפאללען דאס קלאסער ראנגאנען. פלייערענען עס אונד ערמאדערטען אללע מאנכע. דיא רעווערונג ריעכענענדיגס רעכענענדיגס-בע-ניטעס נון דיעזען אינערהארטען זייב-מאדען, אויס נענען דיא טירקיא דען קריגע בענינגען צו קאנ-נען. עס איז ניכט דאראן צו צווייעלען, דאס איי-פליסייכע ריעכען דען רייבערן דיא און טירקיען שיע קליידען פערשעלעס האבען, אום דער וועלט איינזעהרענען, דאס דיעס אינערהארטע פער-רעכענען פאן דען "טירקיען עררעהרען" - וויר געשטענען, דאס וויר דיעזער לעטשערען מעל-הונג מעהר פערטוישען שרענען, אלס דער ער-טערען. עס איז זאגאר ניכט אינאמאדירן, דאס דיא מלאכע מאנכע פאן רוישישען קאזערן אלס טירקיען פערקליידעט, ניעדערנעשטאכען ווארדען, אויס ניר דער טירקיא פערלענעווייטען צו בער-טען. אללעפאלס האבען דיא מאנכע דיעסמאל וויא מאן צו זאנען פלעגט: "דאס באר איינע-אסען. זיא האטטען צווייטעס נענענעווער-טען נען קריגען אום ווענענעטען ביינעטאנען: זיא פערהעלעטען זיך הוהני הייטער דען שטיללען שיערען איהרעס קלאסערס אלליין פאר דער ליידענשאפטליכקייט איינעם ריענעס שיטצען אייך דיא קלאסען-שייערן ניכט!

* (איינ בילד דעס פאכטעס אייף דעס שייטערהויפען פער-בראנדט.) אויס פאס ווירד פאללענדיגע-ריכטעט: פיינאנא נאכטס ווארדען דיא בער-נער אונזערע שטאדט דורך דיא שטורם-נלאקע אייס דעם שלאפע געשרעקט. אין דער נענער פאן דעם ארעט צוסיקאן ווארדען וויקליך און פאסער בייאנד זיכטבאר. דיא שטעדישען פלענע-פאר-טען אונד דיא לאש-פענענער איימען אינפערציינליך נאך יענער נענער. אלס זיא יעדאך אן ארעט אונד שטעללע אנלאנגען, דא ערברויקען זיא בלאס איינען ריענע-גאסען שייטערהויפען דער אין פלאסמען שטאנד. עמיא 100 טשעכישע שטודענ-טען ערברויכטען נעמליך דיעזען שייטערהויפען-

הערן איינע רויכליכע קענען מינע אנויסען איבער דע-לינאן, אונד איך האבע דיא עהרע. דיא אנויסען מינע-הערין דאריבער צו קענען. איינע רויכליכע זינד אויס שיענען פראטעסטאטישען נלויכען אויסגעוואסען, צום שיענען קאספארלישען נלויכען איינעוואנגען. אויס זיך פאן אללעס רעם צו איינע האהרען פילאזאפיע עס-פא-צווייזונג. פילאזאפיע געווענענען שיענען זיך וואהל מיט דעם נלויכען אן דיא איינמיט נאפעס, וויא דאס ווענענעס ויא עהרעס, ניכט אבער מיט דען ניר-זעצען דעם הייסענשטויס.

אינא וואס אויסם ווייטער? הינערן מיך דיעזע ניר-זעצע עמיא אין מינע דענען. אין מינעס לע-בענענעסען?

געווענענענען דער. דרונגען ויא ניכט ווייטער אין מיך. מינע סופער אויס דאדער ניכט נרעפן היידערס-דאך געווארדען. ווייל ויא ניכט איינזעלליכע זיך שפען צו לאסען: איך ווייל אויס דעמעלבען נירנע ניכט בא-דאן האהענבאך ווערדען."

וויא קאננט דיא דאס פערנליכען ויס? דיינע סופער וואר איין שוואכע ווייב, דאס זיך פאן נעפאלען בעשטישען לייכט, דיא אבער ביים איין מאן. איין דע-קענער מאן, דער לענטס איבער יעדעס פאראורטייל הי-ניס אויס."

מינען, איינע נראסען, פערשטען אהאנג ערוועכען, ווענן דיא וואללעכעס.

1. אונד וויא ווערע דאס סאנליך, געוויסענע עררען? דיא קענעס וויא זיינע באקאן פאן האהענבאך? 2. איינע זיבענעס ווארדע זיינע דאכע. 3. איך האב אבער איהרע עהרע זיינע פערשען: זיא אויס איינע דער רייכטען ערנינגען אין וויסענענע, אונד איהרע פערשען אונד פייילדע זינד איבער דאס נאנצע לאנד פערברוישען: איך נעכע ויא דיר צום ווייבע אונד ערנעכע דיר צום באקאן פאן האהענבאך. ווען דיא דיר מייען ליעכטעס.

וויא זאללעט איך מיך דא טויפען לאסען. קאספארליש אדער פראטעסטאטיש? קאספארליש: נאטירליך, קאספארליש! 4. אבער ווירדע דא דיא פראטעסטאטישע האהע-נאכטיג אפלייטע דען קאספארליקען ניכט מעהר האסען, אלס דען יודען?

נין לאכטע אייך דער הערצאן. 5. ווא לאס דיר מייענשטוענען פראטעסטאטיש טוי-פען? ריע ער. 6. ניין געוויסענע עהרן! איך ווערדע ניכט דאס איינע, ניכט דאס אנדערע, פאן, איך ווערדע מיך ניכט קאספארליש, ניכט פראטעסטאטיש טויפען לאסען, איך ווערדע יודע בלייבען. 7. איין שווינעפלייש עסענערדע ווען? 8. אבער דאך אסען נאך איין יודע, געוויסענע

פאלליעטאן.

איינ בעוועטעס לעבען.

(13-טע פארשעצונג.)

יא! (זאנעס דער הערצאן, נאכדער ער זיך נעוועצט אונד ווינעט מיניטען עווענינגס האטען איין נלייכעס צו פאן) דין אלטער אקעל האט איינענליך נאנץ רעכט: איין יודע, דער שווינע-פלייש איס, דער אויס איינענ-ליך נאך קיין יודע מעהר. יודע אונד שווינע-פלייש, דאס קאנן איך טור איינענליך נאד ניכט צואסמענענען. פאן אלס קליינעס קינד לענשע איך איין ליעד, דאס לוישעס: דיא יודען זינד נאדערען, ויא טירקיען קיינען וויין. איינענעס בויז, דא ויא איך ניר איין האלבע יודע. אין דיינען אדערן פליעט דאס בלוט דעם נראפען פאן היידערפארף. הארע ויס דאס האט פלינע פליעט אונד מעכטיגע פלינע. איך שיעט דיר פאר איהנע, זא לאזען איך לעבען. אבער ווען איינמאל אייך מינע שווא-דע שלאגט ...

ניכטס מאנע דיעזע שטודע נאך אויף לאנגע הי-ניסשענען. געוויסענע עהרן!

וויא וואללען עס האפען אונד ווינשען? אבער קאסען ווירד ויא איינמאל אונד דאן בויז דא דער ווארט געווענען פלינע איבערלאסען. צוואר ווערדע איך איין טעסטאמענט מאכען, איינע רעווענשאט איינשטען. דיא אויס דיינע פיינעס איינשטען ווירד אבער, ווען ווייב, וואס זיך ערציינעט, ווען איך ניכט מעהר דא זיך וואר יעדאך קאנסטעס זעלבסט דיינע שטעללונג בעפעס-